

Å lytte til barna og la dem få være seg selv er viktig for Marte. Hun er ingen gjøre-mamma og dropper både sydentur og Kaptein Sabeltann til fordel for kos og kaos på Raufoss.

MARTE FRIMAND-ANDA (40)

Yrke: Blogger, frilansjournalist og forfatter. Har bloggen Casa Kaos som hun fikk prisen «Årets gullpenn» for under VIXEN Blogg Awards 2016. Aktuell med boken *Føkk lykke*, et opprør mot prestasjons-samfunnet der idealet er å være supermamma.

Familie: 2 barn på 5 og 6 år og en bonussønn på 15.

Bosted: Raufoss

Slapp av, det ordner seg!

Marte Frimand-Anda (40) opplevde en dyp barseldepresjon og følte seg som en dårlig mamma. I dag er hun mest lykkelig når hun og barna koser seg hjemme.

TEKST: Tine Cecilia Holm FOTO: Britt Krogs vold Andersen og private bilder

Drømmedagen? Det må være når mannen tar med seg barna ut så jeg får slappet av noen timer, røper tobarnsmamma Marte Frimand-Anda (40).

Vi er på besøk hos den prisbelønnede bloggeren på hjemmebane, i bygda der Marte er født og oppvokst – Raufoss. Marte er kjent for friske uttalelser om den uperfekte mammarollen på bloggen Casa Kaos. For et halvt år siden kom hun med boken *Føkk lykke*, der hun forteller om mammalivets opp- og nedturer.

Det skulle bli så fantastisk. De skulle bli så lykkelige. Hun skulle pusse opp hus og skrive bøker, trene yoga, starte nettbutikk, gå på babysvømming og få harmonisk kontakt med babyen fra første øyeblikk. I Stavanger sto det idylliske barnerommet klart. Så kom minstegutten til verden med kolikk og skrek døgnet rundt. Marte gikk konstant med babyen på armen og lurte på hvor morslykken ble av.

– Å stå opp om morgenen og starte dagen var en uutholdelig, grusom tanke. Jeg orket ikke å stelle gutten. Hun fortalte det ikke til noen. Alle andre så ut til å fikse mammarollen. Bare etter noen uker var de tilbake på trening og delte lykkelige babybilder på Facebook. Det gjorde Marte også, mens det innvendig skrek i henne om hvor falskt det var. Hun trøstespiste sjokolade, potetgull og hamburgere, la på seg flere kilo og følte seg totalt mislykket. Etter fire måneder fikk mannen Sjur (46) pappapermisjon og tok over ansvaret. Det tok et år før Marte kom til hektene igjen.

FORSTO IKKE HVA SOM SKJEDDE

– Jeg trodde jeg hadde ødelagt forholdet mellom meg og gutten for alltid, forteller Marte over en kaffekopp.

– *Hvor langt nede var du?*

– Det var som om det gikk ned en rullegardin. Jeg forsto ikke hva som skjedde og følte meg som verdens »

På hytta til mormor og morfar.
Mamma bader Marte (1/2 år) i en
balje. Til venstre er broren Marius (4.)

Sommeridyll: Marte (3 1/2) koser seg i hagen i barndomshjemmet på Raufoss.

Marte (3 1/2) og broren Marius med marsvinet Nusse: «Mamma var en ekte dyreskytter, og vi hadde alltid huset fullt av kaniner, marsvin, mus, rotter og andre smådyr.

«Jeg trodde jeg hadde ødelagt forholdet til sonnen min for alltid.»

dårligste og mest elendige mamma. Først lenge etterpå forsto jeg at jeg hadde hatt en alvorlig barseldepresjon.

– *Hva tenker du om deg selv på den tiden?*

– Dette er noe jeg har tenkt mye på, sier hun.

Hun har tilgitt seg selv. Og det gikk bra med gutten, han fikk omsorg, han har jo en far også.

– *Hvordan påvirket dette samlivet mellom deg og Sjur?*

– Jeg har ikke tall på hvor mange ganger vi vurderte å gå hver til vårt. Men ingen av oss orket å være alene med babyen, sier hun etterfulgt av en god latter.

Sjur har en sønn fra før, og var en erfaren pappa.

Men en baby som skrek uavbrutt var heller ikke han forberedt på.

– Han ble vel litt blåst over ende selv også.

Paret kom igjennom krisen, og et år etter kom lille-søster. Heldigvis var hun en sovebaby.

– Det reddet oss. Jeg hadde ikke klart et kolikkbarn til.

UPERFEKT, ELLER ...

Marte liker å si ting usensurert. I dag er hun fornøyd med seg selv og kaller seg en stødig og god mamma.

– Det var slitsomt å skjule hvordan jeg egentlig hadde det. Jeg tenkte at jeg måtte skjerpe meg og yte litt ekstra og slutte å være så lat.

Jeg lærte mye av barseldepresjonen. Jeg lærte å senke skuldrene og å la ting flyte litt.

Marte liker ikke overvrigt eksperter eller mamma-politi, som har alle de rette svarene.

– Begynner barnet ditt å gå litt sent? Spiser det ikke fisk eller grønnsaker? Sitter ikke barna rolig ned til måltidene? So what. Det viktige er at det blir folk av dem, mener Marte.

– Det er så mange forståelsepære som gir råd, men de kjenner hverken meg eller barna og vet ikke hva som er riktig for oss.

Hun kan nesten virke perfekt uperfekt der hun skriver fritt om dårlig sexliv, barn som ikke vil ha middag og som bråker på fly. Hun har blitt kalt dårlig mor og en kjent forfatter skrev at hun spydde av bloggen hennes. I begynnelsen ble hun lei seg over kommentarene, men i dag blåser hun av det.

– Jeg er litt fandenivoldsk. Protesterer noen får jeg bare lyst til å snu ting på hodet enda mer.

STRANDTUREN SOM GIKK SKEIS

Det var mens familien bodde i Spania at Marte ble spurt om å blogge om mammalivet. Hun fikk i oppdrag å teste solkremer og barnevennlige strender. Etter å ha skrevet et innlegg om den idylliske strandturen med »

Marte, ektemannen Sjur og barna leve hverdagen sånn som det passer dem – ikke alle andre. Marte tenker tilbake på egen barndom og følger sin overbevisning om som er godt for hennes gjeng.

Marte forsøker å se barna som de er og lytte til det de har å si.
– Det er morsomt å ta del i alt de opplever og det de sliter med. Vi har en fin pratetund om kvelden som jeg ikke vil unnvære.

Se så fin jeg er! Marte nyter frilek med blomsterkrans i håret. Stedet er Raufoss, da som nå.

Cowboy på fire år! – Når man vokser opp med en storebror, blir man påvirket. Jeg var nok litt gutte jente.

5 kjappe:

Det beste med å være mamma?

– Det beste er at jeg har flokken min rundt meg. Jeg fikk barn av en rent egoistisk grunn – jeg ville ha min egen gjeng. Det er veldig fint. Det beste er også å oppleve så mye kjærlighet: Jeg har aldri kjent på så store følelser før jeg fikk barn, på godt og vondt.

Det mest utfordrende med å være mamma?

– Det mest slitsomme er å huske alle bursdager, alle aktivitetsdager i barnehagen og på skolen, huske å tørke regndresser og Cherrox, huske pølser til grillfesten, all logistikken, alt som må planlegges.

Beste mammatid på døgnet?

– Når det nærmer seg leggetid. Jeg har veldig aktive barn, men når vi ser barne-tv og spiser kveldsmat og koser i sofaen, roer de seg ned og de sovner ganske fort, gjerne etter 10 minutter. Timene etterpå er veldig bra, da jobber jeg litt eller ser på serier med mannen min og det føles vidunderlig godt å slappe av.

Hva er det viktigste i oppdragelsen?

– At barna mine oppfører seg normalt høflig mot andre og blir fornuftige og greie folk. Joviale all righte folk som er snille mot andre. Jobb og karriere tenker jeg ikke mye på.

TV eller bøker?

– TV. Jeg leste mye før, men med travle dager med småbarn er jeg ofte sliten og glemmer hva jeg leser. Jeg begynner isteden å tenke på om jeg har husket å vaske regndressene. Jeg har en bok liggende på nattbordet, det er Kepler playground, en thriller jeg enda ikke har kommet igjennom.

Martes mamma var alenemor og Marte beundrer henne. Her soler hun seg på terrassen med mamma, to år gammel.

barna, tenkte hun på hvor mye hun hadde løyet. Så skrev hun den sanne versjonen, om bleia som ble full av sand, om sønnen som fikk solkrem i øyet, iskremen til veslejenta som datt ned og om barna som kranglet.

– Det var da jeg begynte å skrive om virkeligheten at leserne mine kom, sier Marte.

De har dager hvor alt går på skinner de også, bedyrer hun. Men leserne vil ikke høre om det. Da må det være ironisk, smiler hun.

I sommer skal familien en uke på hytta i Grimstad og ellers være hjemme. Marte hater å stå i kø i fornyelsesparker eller drasse rundt på slitne barn på overfylte flyplasser og i svette bamse-klubber.

– Det er nesten skam å si at du bare skal være

hjemme i ferien. Men det funker for oss. Vi vil det, og det er deilig. Det er bra for meg av hensyn til å unngå stress. Jeg har aldri likt for mange aktiviteter.

INSPIRERT AV MAMMA

Marte vokste opp med en alenemor og en bror, og har gode minner fra sin barndoms somre på Raufoss.

– Vi barna fant på mye moro, som å bade i bekken fordi det ikke var lov, lage hytte i skogen, leke ute i gata med ball, titte inn i hus og ringe på og stikke av.

Levende forteller hun om de lange bilturene hvor de kjørte i morens røde Lada på tur til mormor og morfar i Trondheim sammen med hunden Scott.

– Vi stoppet på en rasteplass langs veien og koste oss med medbrakt niste.

– Mamma er min store helt. Etter at jeg ble mor selv har jeg forstått hvor flink og sterk hun var, og hvor tungt det må ha vært for henne. Jeg fikk aldri sagt det, for hun ble syk før jeg fikk barna og lever ikke lenger, forteller Marte.

Hos besteforeldrene husker hun huset, luktene og lydene.

– Bestemor var litt jålete. Hun hadde sølvspeil og jeg var i skuffen hennes og lånte leppestiften og børsten.

»

Marte beskriver seg selv som en avslappet mamma. – Jeg tar ikke problemer på forskudd, men tar heller grep om ting blir et problem.

– Jeg tror barn har godt av å leke på egen hånd og bruke fantasien og det vil jeg gi videre til mine barn. Alt skal være så stort i dag! Vi arrangerer perleworkshop og tenniskamper! Å være sammen kan også være å klippe gresset eller rusle en tur i nabolaget.

«LIKER DERE BARN?»

Mens Stavanger-ektemannen Sjur lengter tilbake til havet på Vestlandet, trives Marte som plommen i egget i innlandsbygda.

– Jeg savner hverken Spania eller vestlandsregnet og var veldig klar for Raufoss, sier hun.

Mens vi har pratet har Sjur har grilllet pølser med barna i skogen. Nå kommer de farende inn. Pappa med to barn på slep. Storebror (6 ½) kommer rett bort til fotografen og meg. Rask iakttagelse: – Er dere glad i barn, spør han. Gutten er pressetalsmann for mamma og viser frem boken og forteller at lillesøster (5) kilte ham da forsidebildet ble tatt.

– Barna er ulike. Sønnen min opponerer mot regler og trenger frihet mens lillesøster liker struktur. Jeg

«*Det er nesten skam å si at du bare skal være hjemme i ferien.*»

synes de er helt fantastiske, sier Marte.

Hun bruker ikke barnas navn bloggen og i intervjuer fordi det handler om henne som mamma, og ikke om barna.

– Det er viktig for meg at de får sitt privatliv. Livet er fortsatt utfordrende: De har fortsatt ikke familie i nærheten, og har kun hatt fire netter sammen uten barn i løpet av seks år:

– Den første natta lå jeg på sykehuset og fødte lillesøster. Den andre natta var bryllupsnatta vår. Den tredje var vi på parterapi på et hotell. Og den fjerde er den eneste natta vi faktisk har hatt barnefri og bare kost oss, røper bloggeren.

– Vi krangler en del ennå. Men jeg er veldig glad i flokken min, og kunne ikke tenkt meg livet uten. •